

Strategische visie

2023 - 2028

Inleiding

De toegankelijkheid, kwantiteit, kwaliteit en betaalbaarheid van het Nederlandse zorgstelsel staan onder druk. De huidige organisatie van de zorg is zowel qua beroep op de arbeidsmarkt als overheidsfinanciën niet houdbaar. Bij ongewijzigd beleid is de voorspelling dat in 2040 één op de vier mensen in de zorg moet werken om in de toenemende zorgvraag te voorzien. Nu al is er toenemend sprake van krapte door de stijgende zorgvraag. De toegankelijkheid in delen van de zorg vermindert hierdoor. Mensen worden steeds ouder én het aantal ouderen neemt toe. De levensverwachting neemt naar verwachting toe naar bijna 86 jaar in 2040, mede door de kwaliteit en toegankelijkheid van de gezondheidszorg. Het aantal 80-plussers zal in de periode tussen 2020-2040 bijna verdubbelen. Ziektes die voorheen levensbedreigend waren, worden chronische aandoeningen door innovaties in de zorg. Veel mensen leven hierdoor langer, in zowel goede als slechtere gezondheid. De vergrijzing verhoogt de druk op formele en informele zorg en ondersteuning¹.

Het samenwerken met en ondersteunen van mantelzorgers wordt steeds belangrijker in de reguliere zorg. De komende jaren zetten we ons dan ook in om de mantelzorger een positie te geven. Zo verbinden we de informele en formele zorg meer aan elkaar. Want zonder gelijkwaardige samenwerking tussen de informele en formele zorg wordt het zorgaanbod in ons land ontoereikend.

Deze maatschappelijke opgave vraagt om een integrale benadering van partijen. De financiële middelen reiken alleen niet zo ver als onze ambities. Daar zit dan ook onze zorg. In de praktijk worden de zorgen met betrekking tot het zorgstelsel breed gedragen. Dit wordt onvoldoende vertaald naar een lokale opgave. Wij vinden het essentieel dat informele zorgorganisaties meegenomen en financieel toegerust worden om met deze opgave aan de slag te gaan. Het kan niet zo zijn dat de opgave waar wij voor staan alsmear groter wordt terwijl de middelen slinken.

---

1 Bron: Naar een toekomstbestendig zorgstelsel (Inspectie der Rijksfinanciën, 2020) (<https://www.rijksfinancien.nl/bmh/bmh-2-naar-een-toekomstbestendig-zorgstelsel.pdf>)

Wie zijn wij

Wij zijn BredaMantelzorg, het steunpunt voor mantelzorgers en kenniscentrum mantelzorg in Breda. Mantelzorgers zijn mensen met een groot hart voor anderen. Zij bieden hulp aan een zorgvrager uit hun directe sociale omgeving. Dit is hulp in de thuissituatie of binnen een instelling. Iedereen die te maken heeft met mantelzorg, kan bij BredaMantelzorg terecht voor gratis informatie, advies en ondersteuning op maat. BredaMantelzorg is er voor alle mantelzorgers in Breda, Bavel, Ulvenhout, Teteringen, Effen en Prinsenbeek.

Waar staan we voor

We versterken de kracht én de positie van mantelzorg

Om de toenemende druk op de informele zorg het hoofd te bieden, brengen we het thema mantelzorg breed onder de aandacht. Door dit te doen geven we de mantelzorgers een positie en versterken en verduurzamen wij hun maatschappelijke meerwaarde.

Waar gaan we voor

Duurzame mantelzorg door de verbinding tussen informele en formele zorg

BredaMantelzorg maakt als kenniscentrum mantelzorg de verbinding tussen de informele en de formele zorg. We maken gebruik van sociaal-wetenschappelijk onderzoek naar mantelzorg om onze kennis over mentale en lichamelijke gezondheid te verbreden. En om mantelzorg zo in de keten van zorg te positioneren dat de duurzaamheid van die inzet zowel de mantelzorgers als de zorg versterkt.

Kernwaarden

Wij werken vanuit een drietal kernwaarden die richtinggevend zijn aan ons denken en handelen. Om een antwoord te bieden op de vraaggebieden van mantelzorgers zijn we:

Deskundig

We beschikken over relevante kennis van mantelzorg en de meest voorkomende ziektebeelden van zorgvragers. We zijn door onze kennis in staat om goede ondersteuning te bieden aan mantelzorgers én onze dienstverlening steeds te innoveren.

Betrouwbaar

Wij handelen integer. Wij geven informatie en advies die voor de mantelzorger in de zorgsituatie het meest passend is.

Verbindend

Wij verbeteren de samenwerking tussen professionele hulpverleners en mantelzorgers. Dit doen we door mantelzorg bij professionals onder de aandacht te brengen en onze kennis over mantelzorg met hen te delen.

Hoe doen we het

Wij maken ons er hard voor om de informele zorg een positie te geven in de wijze waarop in ons land zorg aangeboden wordt. Kwalitatieve zorg blijven bieden, kan door de mantelzorg een positie te geven en mee te nemen in de wijze waarop zorg voor de zorgvrager georganiseerd wordt. Dit vraagt om aandacht voor de mantelzorg. Deze moet een goede balans houden tussen de informele zorgtaken en de kwaliteit van het leven van de mantelzorg zelf. Daarnaast vraagt het van professionals dat ze zich ervan bewust zijn dat bijna elke zorgsituatie mantelzorg kent en deze betrokken moet zijn. Wij nemen hier als kenniscentrum de komende jaren een pioniersrol in. Wij hebben een werkwijze ontwikkeld waarin we de volgende zeven sleutelprincipes hanteren:

1. Herkenning

BredaMantelzorg zorgt ervoor dat mantelzorgers weten dat ze mantelzorg zijn.

2. Waardering

BredaMantelzorg zorgt ervoor dat naasten, professionals, werkgevers en anderen de mantelzorg herkennen en waarderen.

3. Inzicht

BredaMantelzorg geeft inzicht in de situatie van de mantelzorg.

4. Mogelijkheden

BredaMantelzorg draagt er aan bij dat de mantelzorg weet wat hij kan en dat hij deze mogelijkheden kan benutten.

5. Grip

BredaMantelzorg helpt de mantelzorg om grip te houden of te krijgen op de eigen situatie.

6. Advies

BredaMantelzorg informeert, adviseert en ondersteunt op maat.

7. Duurzaam

Samen streven we naar een aanpak waarmee de mantelzorg zelf lange tijd vooruit kan.

**Basisfuncties Lokale
ondersteuning vrijwilligers-
werk en mantelzorg van
prof. dr. J. Bussemaker**

We onderschrijven de basisfuncties voor de lokale ondersteuning van mantelzorg van prof. dr. Jet Bussemaker². Deze basisfuncties zijn opgesteld samen met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), Nederlandse Organisaties Vrijwilligerswerk (NOV) en MantelzorgNL. Basisfuncties zijn functies waarvan betrokkenen vinden dat iedere burger daarop – in één of andere vorm – moeten kunnen rekenen. Specifiek voor mantelzorg zijn de meest voorkomende vraaggebieden in kaart gebracht. Wij vinden het belangrijk om op al deze negen vraaggebieden passende dienstverlening te ontwikkelen. Op deze manier kunnen we het verschil maken voor de mantelzorgers zelf, diens omgeving maar óók voor de professionals betrokken bij mantelzorgsituaties. Vragen van mantelzorgers zijn in te delen in onderstaande negen gebieden. In bijlage A vind je voorbeeldvragen bij de vraaggebieden.

Vraaggebieden mantelzorg

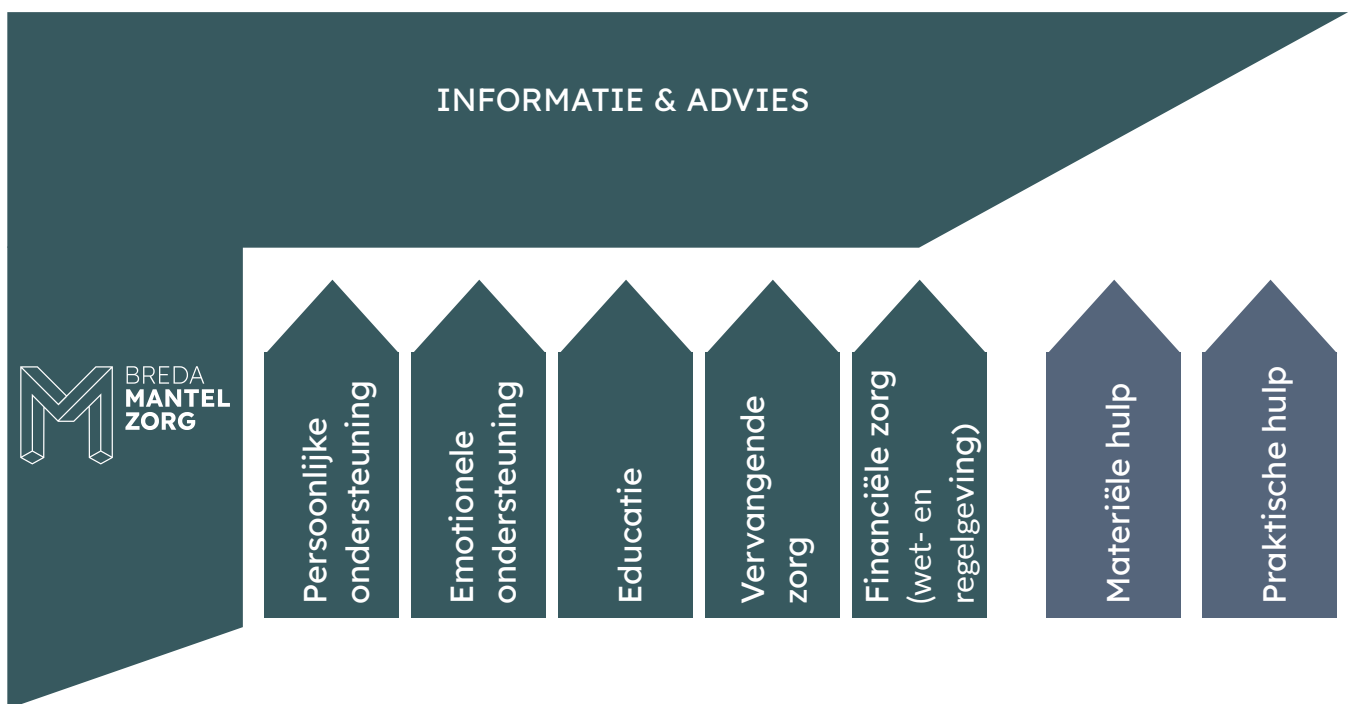
- 1 Omgaan met de zieke en de ziekte(beelden)
- 2 Combineren van mantelzorg en werk
- 3 Omgaan met veranderingen in relatie en rollen
- 4 Ontspannen en tijd voor jezelf scheppen
- 5 Uitvoeren van zorgtaken
- 6 Regelen en afstemmen van zorg en ondersteuning
- 7 Samenwerken met beroepsmatige en vrijwillige zorg
- 8 Financiële situatie
- 9 Materiële voorzieningen

---

² Bron: Basisfuncties Lokale ondersteuning vrijwilligerswerk en mantelzorg (Ministerie VWS, 2009) (https://vng.nl/files/vng/vng/Documenten/Extranet/Sez/Maatschappelijke_ondersteuning/VWS_Basisfuncties_2009.pdf)

Er zijn acht effectieve interventies die ingezet kunnen worden op de eerder uiteengezette vraaggebieden. Op alle gebieden biedt BredaMantelzorg informatie, advies en ondersteuning aan individuele mantelzorgers, gezinnen of groepen. Dit doen wij door naast informatie en advies ook persoonlijke ondersteuning, emotionele steun, educatie, vervangende zorg en financiële ondersteuning te bieden. Daarnaast geven wij ook onafhankelijk cliëntadvies op het gebied van zorg financiën met betrekking tot wet- en regelgeving en voeren wij de gemeentelijke Mantelzorgwaardering uit.

Wij willen met onze aanpak enerzijds realiseren dat mantelzorg binnen de keten van zorg een plek heeft. Anderzijds willen we voorkomen dat mantelzorgers overbelast raken. Crisissituaties en ontspoorde mantelzorg worden hiermee voorkomen.

Dit doen we door de komende jaren - naast de ondersteuning voor mantelzorg en het bieden van een respijtzorgvoorziening - de focus te leggen op:

1. Het versterken van de positie van mantelzorgers

Mantelzorg brengen we breed onder de aandacht bij de gemeente, werkgevers en zorgpartijen. Om mantelzorgers verantwoord en duurzaam te laten mantelzorgen, zijn ook middelen nodig. Deze zijn nu niet toereikend voor de maatschappelijke opgave die er ligt, we hebben meer financiën nodig. Bijna elke zorgsituatie kent inzet van mantelzorg. Een goed samenspel tussen formele en informele zorg zal ons zorgstelsel ontlasten. De inzet hierbij is dat de mantelzorger niet nog meer informele zorg gaat verlenen maar dat de geleverde informele zorg beter afgestemd wordt op het formele zorgtraject.

2. Meer diversiteit in ons bereik realiseren

Onze samenleving bestaat uit een diversiteit van inwonersgroepen. We bereiken maar een beperkt deel van diverse groepen. Wij willen ook onze positie innemen op het gebied van mantelzorgondersteuning bij mensen voor wie mantelzorg cultureel ingebed is. We hebben ons dan ook ten doel gesteld om een groter bereik te realiseren onder de diverse inwonerssamenstelling.

3. Aandacht hebben voor de balans tussen werk en mantelzorg

Het aantal werknemers met mantelzorgtaken zal de komende jaren toenemen. Door de krappe arbeidsmarkt is vinden van goed personeel een uitdaging. Als werkgever wil je niet dat werknemers met mantelzorgtaken door overbelasting uitvallen. Mantelzorgers op het werk goed faciliteren, is daarom voor zowel werkgever als werknemer belangrijk. Wij gaan een module ontwikkelen waarmee we ondernemers in ons werkgebied informeren en adviseren over mantelzorgvriendelijk personeelsbeleid. Hiermee willen we bereiken dat werkende mantelzorgers meer duurzaam inzetbaar blijven. In onze jaarlijkse uitvoeringsplannen geven we invulling aan onze geformuleerde ambities en doelen. Deze worden met onze Zorg voor elkaar Breda - samenwerkingspartners afgestemd zodat er sprake is van een samenhangend en elkaar versterkend uitvoeringsprogramma.

Bijlagen

Bijlage A

Vraaggebieden mantelzorg	Voorbeelden van vragen van mantelzorgers
1. Omgaan met de zieke en de ziekte(beelden)	• Wat betekenen symptomen? • Wat zijn gevolgen van de ziekte? • Welke perspectieven zijn er? • Hoe ga ik om met mijn zieke naaste? • Waar vind ik emotionele steun in onzekere tijden?
2. Combineren van mantelzorg en werk	• Welke verlofregelingen zijn bruikbaar? • Waar kan ik hulp vinden bij het organiseren van zorg rondom werk? • Heb ik een sollicitatieplicht? • Kan ik mijn werkgever vragen om enige flexibiliteit in de werktijden? • Waar kan ik steun vinden om te blijven werken ook al is mantelzorg een zware last? Welke praktische ondersteuning is mogelijk? • Is extra kinderopvang mogelijk?
3. Omgaan met veranderingen in relatie en rollen	• Hoe kan ik relatie die ik heb inhoud en betekenis blijven geven, ondanks de veranderingen die hierin ontstaan door de ziekte? • Hoe bespreek ik mijn boosheid/schuldgevoel over het verlies van mijn rol als partner nu alleen nog de zorgrol is overgebleven? • Met wie kan ik bespreken dat mijn naaste mij claimt om te zorgen en geen ander toelaat? • Met wie kan ik gevoelens over veranderingen delen? • Hoe pak ik de draad weer op na een (lange, intense) periode van mantelzorg?

Vraaggebieden mantelzorg

Voorbeelden van vragen van mantelzorgers

4. Ontspannen en tijd voor jezelf scheppen

- Hoe kan ik zonder schuldgevoel aangeven dat ik ook tijd voor mezelf nodig heb?
- Welke mogelijkheden zijn er voor ontspanning/vrijtijdsbesteding?
- Kunnen wij samen op vakantie en is er dan vervangende zorg in te zetten?
- Hoe vind en regel ik goede vervangende mantelzorg/respijtzorg?
- Hoe regel ik de overdracht van de zorg goed?
- Welke vorm van respijtzorg is passend/beschikbaar?
- Kan ik vertrouwen op de kwaliteit van de zorg?
- Ik kan moeilijk los komen van de zorg; waar kan ik ondersteuning vinden om dat toch te realiseren?
- Is een experimenteer-/gewenningsperiode bij respijtzorg mogelijk?

5. Uitvoeren van zorgtaken

- Hoe voer ik de zorgtaken uit?
- Wat moet ik weten over de verzorging?
- Hoe kan ik de zorg uitvoeren zonder zelf er onderdoor te gaan?
- Kan ik rekenen op achtervang voor het geval ik (tijdelijk) geen mantelzorg kan verlenen?
- Op welke manier kan ik de zorg delen met anderen?
- Kom ik voor praktische ondersteuning in aanmerking als ik ervoor kies om zelf de zorg te verlenen?
- Kan ik van de professionele verzorgers advies of uitleg vragen?
- Welke technologische of materiële hulpmiddelen zijn beschikbaar?

6. Regelen en afstemmen van zorg en ondersteuning

- Welke professionele of vrijwillige zorg is beschikbaar en passend?
- Hoe kan ik passende zorg regelen?
- Willen wij zorg in natura of een persoonsgebonden budget
- Hoe raak ik wegwijs in procedures van aanvraag, indicatie, bezwaar?
- Wie wijst mij de weg in het oerwoud van informatie?

Vraaggebieden mantelzorg

Voorbeelden van vragen van mantelzorgers

7. Samenwerken met beroepsmatige en vrijwillige zorg

- Hoe ga ik om met artsen, zorg/hulpverleners?
- Wat kan ik verwachten van hulpverleners?
- Kan ik mijn ervaring met de verzorging inbrengen?
- Hoe krijg ik erkenning voor mijn ervaring opgedaan in mantelzorg?
- Hoe vind ik de weg in de zorgketens?

8. Financiële situatie

- Welke tegemoetkomingen bestaan er als ik door mantelzorg in financiële problemen kom?
- Zijn er mogelijkheden van belastingaftrek?
- Kom ik in aanmerking voor bijzondere bijstand?
- Kan ik betaald krijgen uit een persoonsgebonden budget van de zorgbehoevende?
- Kunnen wij uit een persoonsgebonden budget attenties voor vrijwilligers betalen?

9. Materiële voorzieningen

- Welke hulpmiddelen zijn beschikbaar
- Hoe kan ik hulpmiddelen aanvragen?
- Zijn er woningaanpassingen mogelijk?
- Welke aangepaste woonvormen zijn beschikbaar?
- Kom ik in aanmerking voor aangepast vervoer of een parkeervergunning?

Fotoverantwoording

Voorblad	I Love Breda
Pagina 4	Henk Janssen
Pagina 7	Bureau Duizenddingen
Pagina 10	Breda Marketing
Pagina 11	Breda Marketing
Pagina 15	Breda Marketing
Achterblad	Bureau Duizenddingen

BredaMantelzorg
Wethouder van Haperenstraat 36c
4813 AM Breda
BredaMantelzorg.nl

Maart 2023